

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kronj
naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se ne uprva se oditi.

Na tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 svč.); vsa Trsta pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zabave domači oglašiti se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisni se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carentia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inšerovat v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“, v Trstu

Naši nazori

o dolžnostih slovenskega novinarja in o pomenu in namenu kongresov slovenskih novinarjev.

I.

Te dni smo čitali nekje članek, ki nas je osupnil. Osupnil pa nas je, ker smo čitali tu nazorov o nalogah slovenskega novinarja in o pomenu in namenu par let sem zasnovane institucije kongresov slovenskih novinarju avstrijskih, — nazorov, ki so naravnost neprijazno preludirali IV. shodu slovenskih novinarjev, ki se bo te praznike vršil v Ljubljani. Ne, takega preludija ne bi bili pričakovali dnevom, častnim ne le za avstrijsko slovensko novinstvo v obče in za slovensko še posebej, ampak tudi za ves narod naš in za njega metropolo še posebej.

Kje smo čitali ta članek, ki nam je na mislih, in kdo ga je pisal, tega ne bomo niti omenjali, ker je to za nas irelevantno. Članek je signiran po znani osebi in tudi avktor sam ne taji, da je pisal svoje osebne nazore.

Ce pa vendar reagiramo, nas dovaja do tega v prvo važnost stvari, v drugo pa okolnost, da avktor tudi na drugem odličnem mestu redno piše za slovensko javnost. Mi pa si kratko malo ne moremo misliti, da bi se avktor večkrat že omenjenega članka, ko piše na drugem mestu in dan na dan za široko slovensko javnost, mogel absolutno odtežati pritisku — svojih lastnih nazorov. Marveč je prav blizu verojetnost, da bo avktor, če tudi ne direktno (ker ki mu morda to ne bi bilo dovoljeno), pa indirektno tudi na tem drugem mestu skušal uveljavljati svoje nazore ter jih sugerirati naši javnosti. In ker je to drugo mesto, kakor rečeno, odlično in deležno velike publicitete, je opravičena bojazen, da nazori avktorja, ki so nas skrajno osupnili, dobe privrženecv. Ta bojazen je tem opravičenejša, ker je ob sedanjih desolantnih odnosih v taboru Slovencev zavladala neka strankarska ortodoksija, zбоk katere veliki del javnosti o vsakem vprašanju le prerad pritrja nazorom, ki mu jih je sugeriralo glasilo njegove lastne stranke.

Na dve strani se moramo upreti nazorom avktorja. Ne moremo soglašati s tem, kakor si on tolmači naloge in dolžnosti slovenskega novinarja, in ne moremo soglašati s tem, kakor si on tolmači namen in pomen institucije slovenskih novinarskih kongresov.

Avktor je slovenski novinar. In ta mož piše z nekakim ponosom, da že 15 let ni bil

na nobeni veselici, da se ne meni za društva, da se sploh ne udeležuje nikakih priredb, in da se celo norega dela, ko vidi druge, kakó se trudijo, »da bi igrali kakoulogo«.

Nas vsaj je osupnilo do skrajnosti, ko smo prečitali to izjavo. Čudili bi se, da je prišla ta izjava od kogarsibodi; ali da je prišla iz peresa slovenskega novinarja v sedanjih časih — na tem smo opravičeno strmeli.

V sedanjih časih — pravimo. V teh časih s trdimi borbami, ki stavlajo velike zahteve do požrtvovalnosti vseh slojev naroda, tudi slovenski novinar ne sme gledati n. pr. na udobno položeno kakega nemškega kolega svojega, ki je že dovršil vso svojo dolžnost, ako je v redakciji napisal svoj pism in napolnil odkazano mu rubriko. Bolj nego kdo drugi je ravno slovenski novinar dolžan udeleževati se javnega življenja naroda. V sedanjih ekzistenčnih borbah mora veljati princip rodoljubne požrtvovalnosti za vseh brez izjeme!

Slovenski novinar se ne sme zadovoljevati s tem, da za primerno plačo daja na razpolago svoj razum in svoje pero, ampak mora tudi z dušo in srcem pomagati na narodnem delu.

Nedavno smo prišli v konflikt radi vprašanja, da-li je tudi od slovenskih pisateljev zahtevati požrtvovalnosti, abnegacije, oziroma: da-li so tudi oni — da se poslužimo običajne fraze — dolžni »delati tlako«?! Slovenski novinar je povprek še večji siromak, nego slovenski pisatelj. In pri poslednjem je zahteva: žrtvuj se za narodno stvar! — še trša. Ali mi jo stavljam vendar, ker je zahtevana po položju našega naroda, oziroma po neizogibnih potrebah, ki jih ustvarja to položje.

Ali gornja cinična izjava o onih, ki se trudijo na narodnih prireditvah, napravljajo na nas utis, kakor da je nje avktor zgubil ves zmisel za velikansko važnost, ki jo imajo narodne prireditve za probujanje naroda in usposabljanje istega za težko narodno borbo. In ta avktor je — slovenski novinar!! To je žalostno in more jako nevarno uplivati. Novinarji bi morali biti misijonarji; oni so poklicani, da vzbujajo v narodu zmisel za vsa obrambena in bojvena sredstva. Sedaj pa moramo čuti iz ust novinarja tako cinično govoriti o onih, ki se trudijo na javnih prireditvah in s tem poniževati pred narodom tudi prireditve same.

Sedaj umejemo mnogokatero roganje, ki

Nemirni časi so bili tedaj zares tudi v naših južnih deželah, a zato se je mladina, kakor še danes, rada zasukala v veselem predpustnem času. Cilka je bila krasna črnolaska in res izborna plesalka. Oče jo je vodil — za ta možitev godno — na veselice, vedel v šest ur oddaljen Gorico in prav toliko daleč v Trst na gosposke pleske k sorodnikom in na odlične veselice z drugimi hčerkami.

— O, to bo lepo, Korelček! Škoda, da ne boš ti tam v dvorani Tersicore v Trstu prih. sredo zvečer! — mi je ščebljala na poslednjem sestanku.

— Morda pa najdeš tam koga drugega, ki me bo nadomeščal izvrstno, Cilka!

— Ti neverni Tomaž, nepoboljšljivi dvomljivec!

Zopet me je obsula s poljubi, vročimi in sladkimi kakor nebeska mana.

Zložno in veselo se je peljala Cilka že popoldne v Trst na zabavo v tržaško Tersicoro. Z belo rutico mi je zamahljala v slovo, vozeča se mimo moje prodajalnice, a jaz sem mislil drugače; snoval sem načrte: na svidenje!

jej je moral čitati slovenski svet na adresu nas Tržačanov radi načina našega nastopanja.

Umejemo pa tudi, da kdo že po svojem temperamentu, po svojem duševnem razpoloženju in svoji osebni individualnosti ni vsposobljen za javno nastopanje. Ali jedno je smeti zahtevati tudi od njega: naj tega svojega moraličnega nedostatka ne predstavlja pred svetom kakor čednost!

Politični pregled.

V Trstu, 11. maja 1902.

Iz proračunskega odseka avstrijske delegacije. V sobotni seji proračunskega odseka avstrijske delegacije so razpravljali o proračunu vojne mornarice. — Debate so se udeležili del. Vuković, Kindermann in Kramar, poročevalec dr. Pergelt in poveljnik mornarice baron Spaun. Del. vit. Vuković je izrazil upravi vojne mornarice priznanje na lepih vseh, katere je ista dosegla. Naglašal je, da ga navdaja s pravim ponosom, ko vidi, kako se povsod priznavajo prednosti moštva naše mornarice, katero je po veliki večini hrvatske narodnosti. Povdarjal je, da bi narod, ki daja mornarici tako izvrstno moštvo, dajal gotovo tudi izvrstne mornarične častnike, ako bi se mu olahkotilo pot do izobrazbe. Hrvatskim mladencem je težko priti v vojaško pomorsko akademijo, ker se morajo boriti z nemščino. Govornik je vsled tega priporočal, naj se na pomorski akademiji ustanovi pripravljalni tečaj, kjer bi se mogli hrvatski mladenci priučiti nemščini; del. Vuković je priporočal, naj bi se tudi nehrvatski častniki vojne mornarice bolje učili hrvatsčine, da se bodo mogli laglje umeti s hrvatskim moštvom. Govornik je slednjič tudi naglašal potrebo po pomnožitvi našega vojnega ladijevja ter izrazil nekatere želje glede podčastnikov in jednoletnih dobrovoljcev v vojni mornarici.

Poveljnik vojne mornarice, admiral baron Spaun je mej drugim odgovarjal tudi na Vukovičeva izvajanja ter omenil, da se na mornarski akademiji sedaj še ne more ustanoviti pripravljalnih tečajev, ker pomanjkuje prostorov, kar pa bo mogoče napraviti po predstojećem preosnutju akademije. On da ni načelno nasproten temu kurzu.

Odsek je na to neizpremenjeno vsprejel proračun vojne mornarice, na kar se je ob 1½ uri popoldne seja zaključila.

Zvečer sem zaprl prodajalnico ob navadni uri skočil v boljšo obleko, zapregel konjiča, pa sva jo ubrala za Cilko. Šlo je kakor sv. Elija v nebesa.

Opolnoči se je pa šetal črn domino v dvorani Tersicore in opazoval — cvet tržaškega devištva. Lep pa je bil domino: vitek prijazen in izboren plesalec. Le nekatere laške besede je izgovarjal kakor nalašč z benečanskim naglasom.

In Cilko je imel kmalu na piki. O, kako sta se sukala! Kakor veter in kakor misel je švigala z njim po blesteči dvorani. Toda črni domino se ni hotel razkriti, da-si je Cilka prosila milo in goreče in zatrjala, da bi zaplesala z njim najraje v — dolgo in neznano bodočnost, celo v večnost...

— Gospica, če želite kaj takega, me lahko srečate jutri ob enajstih na borznem trgu. V gumbnici bom imel kamelijo, a turško čepico na glavi. Toda, nečesa prosim — miabella! — v zastavo, da pridete zares. Morda kak prstanček —

— O, seveda, seveda! Dva, tri, če hočete.

In črni domino je varno spravil dva dra-

Pogajanja med Avstrijo in Ogrsko. Položenje je trajno zelo resno. V soboto se je sešel ministerski svet, da iz Budimpešte povrnivši se dr. Körber vsem tovaršem svojim sporoči o vspehu svojih konferenc z gospodom Szellom in da potem ministerski svet stori potrebne sklepe. Praška »Politik« priobčuje brzojavnim potom nastopno situacijsko sliko: Omenjeno ministersko posvetovanje je bilo med najinteresnejimi v eri Körber. Sklepe hočejo držati tajne, baje zato, da ogrski nasprotnik ostane v nejasnem o namelih in taktiki avstrijske vlade. V kolikor pa je možno soditi po namigavanjih, odnošaji do Ogrske še niso pretrgani, marveč so razmišljali o novih modalitetah, pod katerimi bi mogla avstrijska vlada nadaljevati svoja pogajanja z ogrsko vlado. Ugibali pa so tudi o eventualitetah za slučaj, da bi bilo nemogoče nadaljnje kompromitiranje z ogrsko vlado. Členi kabineta so se izjavili solidarne z drom. Körberjem. Poslednji se je takoj podal v Schönbrunn, kjer je bil vsprejet od cesarja v daljši avdijenci. Ni izključeno, da cesar sam, po svoji povrnitvi v Budimpešto, poseže v nagodbeno pogajanje. Odločilna za nadaljnji razvoj pogajanj in s tem za vprašanje, da-li pride do sporazumljenja, je vsakako okolnost, da se je Ogrska začela bližati opravičenemu in skromnem ustališču avstrijske vlade. Če Ogrska pokaže isto prijenljivost, ki jo kaže avstrijska vlada s tem, da glede nagodbenega programa ne stavlja več dalekosežnih zahtev mnogih politikov in strank (Aha! Aha! Op. urod.), ampak le avstrijski »ekzistenčni minimum«, potem more in pride do sporazumljenja. Če ne — pa ne! Če se tudi zadnji poskusi izjalove, potem seveda moramo biti pripravljeni na nadaljnje komplikacije, pred vsem pa na zameno ministerstva to in onostran Litve.

Tudi »Neue Freie Presse« poroča v blizu istem zmislu, samo da je čutili tu prizadevanje, da bi gospoda Körberja videli za nekoliko nijans še bolj korajžnega. Ministerski svet da se je odločno izrekel proti sedanjim zavlačevalni taktiki od strani ogrske vlade. Pogajanja se bo mogla nadaljevati le tedaj, ako Ogrska odgovori na avstrijske ponudbe in sicer tako, da bo jasno, da tudi ona želi zaključenje pogajanj že v prihodnjih tednih. Dokler ne pride tak odgovor, se ne bodo nadaljevala posvetovanja med posamičnimi resortnimi ministri od te in one strani. Sedaj

gocena prstana in se zopet zavrtel s Cilko po dvorani. Cilka je drhtela same radosti in prihodnje sreče. Kdo je neki ta lepi domino? Odkod pa je? Ali naj se sedaj stara za ta prašarja, ko se topi v objemu krasnega mladenciča, čegar kretanje in vedenje svedoči, da je gotovo odlične rodline, morda celo plemič, visok uradnik... general. Polovico večnosti bi mu zastavila, da bi se pokazal. Tesno se je stisnila k njemu in ga — z ustnicami skoro dotikaje se njegovih brčic, — nagovarjala naj jej vendar pove, kdo je. Črni domino jo je sproved na prejšnji sedež in rekel: Jutri, jutri! Na svidenje carissima!

V tem hipu je izginil.

Zastoj se je obračalo Cilko lepo očesce po dvorani; njega ni bilo več. In očesce se je zasolilo in bleščeči svit prerazkošne odičene dvorane je odseval v dragoceni solzi. — Ti brezerčni domino, kje si, da bi jej odpoljubil tisto krasno solzo! — Cilko je kmalu pobolela glava; tako je tožila očetu, in kmalu po črnem domu je tudi ona z družbo ostavila plešišče, da si v mehki postelji vnovič nalika bodoče veselje, zlasti jutranji sestanek in prijetno iznenadenje.

PODLISTEK

Majdetova Cilka.

Spisal Ivo Trošt.

Drugi so mi pravili in tudi sam sem slutil — mi je pripovedoval oni dan stric Korel —, da mi ni zvesta ter jej je moja topla ljubezen le v zabavo. V naši vasi itak ni bilo drugačne zabave na izbero. — Ko sem jej to očital s živo žalostjo v srcu in kolikor mogoče ljubeznivimi besedami, se mi je oklenila okoli vratu in ihtela: — Pa ti, ti misliš tako? Ti moj Korelček, moje vse? — In s poljubi — pa kakošnimi! — je zapečatila na mojih ustnicah vsakošno očitjanje. Pa vendar jej nisem verjel. Zakaj ni marala, da bi jo snubil resno pri njenem strogem gospodu papa? Vedel sem sicer, da bi me papa odslovil kolikor mogoče neuljudno, a o tem bi papa lahko prašal tudi njo, a njena odločna izjava bi bila meni v gotovo poročstvo, da sem nje Korelček, mlad, boren trgovec sicer, toda odločen zet — prej ali pozlej — upogljivemu Majdetu!

Tega ni marala.

ima Ogrska besedo. Sedaj more le še nagodbena prijenljivost od strani Ogrske odvrniti nagodbeno krizo.

Proganjanje Poljakov v Nemčiji.

Te dni so izgnali iz Poznanja dva poljska glumača, avstrijska podanika, ker sta sodelovala na nekem sokolskem koncertu. Dali so jima le 12 ur odloga. To je naravnost kruto. Iz vseh poročil je razvidno, da hoče nemška vlada še pootstriti svojo poljsko politiko. Z vsem nasiljem hoče povspeševati naseljevanje nemških kmetov med Poljak. Za letošnje hoče zahtevati zopet 100 milijonov v ta namen, drugo leto pa zopet novih 100 milijonov.

Tako dela Nemčija z vsemi in najnemoralnejšimi sredstvi na uničenje poljskega življa, dočim ne ve navesti niti jednega dokaza za to, da bi se Poljaki vedli načinom, ki bi bil nevaren za državo. Edino, po čemer stremé, je: ohranitev svoje narodnosti...! In gorje avstrijskemu Poljaku, ki se je drznil priti čez nemško mejo in pokazati tam, da je Poljak! Takoj ga izganjajo kakor psa. A če bi hotel kdo prigovarjati takemu krutemu postopanju, zavračajo ga, da je to notranja stvar Nemčije, v katero utikati se nima nikdo pravice. Tu mora veljati princip neumešavanja. Ista nemška vlada pa, ki vedno oteplje okolo sebe s tem principom proti drugim, se sama najnesramneje utika v naše avstrijske razmere, pošilja sem doli čez mejo svoje emisije in je hitro vsa v ognju, če bi avstrijska vlada le en las skrivila kateremu teh hujskačev in pruskih propagandistov!!

Iz Alzacije in Lotaringije, obeh teh provincij, kateri je Nemčija po usodni vojni leta 1870—1871. ugrabila Francozom, prihaja znamenita vest, da je cesar Viljelm izdal do namestnika naredbo, v kateri odreja, da je takimenovani diktaturni paragraf zakona od leta 1871. odpravi, oziroma, da je predložiti v ta namen potrebni zakonski načrt. Rečni § je dajal namestniku velika pooblastila za slučaje, ko bi videl kako nevarnost za »javno varnost«, v resnici pa so ona pooblastila naperjena proti opoziciji v pokrajinah, to je: proti ogromni večini prebivalstva, ki se ni moglo spoprijazniti s združenjem z nemško državo. Nemški vladni krogi računajo bržkone, da je sedaj vzrasla nova generacija prebivalstva, katere stare tradicije ne vežejo več na Francozko. Poznavalet stvari pa trdijo nasprotno: da so v Alzaciji in Lotaringiji tudi še danes iste žive simpatije do Francije. In morda je bila za cesarja Viljelma odločilna ravno ta misel, da s tem činom naklonjenosti izbrisi iz srea prebivalstva, česar ni mogel izbrisati diktaturni § v 30 letih, in da se je ravno radi tega odločil za odpravo tega §.

Tržaške vesti.

Nagla smrt Karola Ueckarja. Včeraj popoldne se je po našem mestu bliskoma razširila vest o smrti voditelja tukajšnjih laških socialistov, Karola Ueckarja.

Karol Ueckar je bil včeraj o poludvanajsti uri predpoludne na nekem shodu tiskarjev, ki se je vršil v prostorih društva tiskarjev v ulici Pozzo bianco. Po shodu se je Ueckar podal v družbi svojih kolegov v krčmo »Al trionfo«, ki se nahaja v isti ulici. Ko je Ueckar prvikrat nesel čašo vina k

Zjutraj je pa Koreček zopet ob navadnuri odprl svojo prodajalnico, tehtal ljudem razno blago in vojakom, selečim se na Laško, popisoval priprežne zapisnike. Bil je zelo slabe volje tudi še drugi dan. Zvečer je šel k Majdetovi Cilki povprašat, kako se je kaj zabavala in jo je, ne skrivaje boleče ga ljubosumnosti, prav zvesto povpraševal o črnem domu; poslednjič pa je pristavil:

— Ali Vas ni čakal na borznem trgu včeraj ob enajstih?

Cilka se je stresla. — Korel, ti veš?

— Da, tudi prstana mi je pokazal. Tukaj-le sta. Z Bogom gospica.

— Korel, ti si bil!

— In ti nezvesta!

Ločila sta se za vselej.

Pozneje se je stric Korel ženil drugod in drugače, pa Majdetova Cilka tudi drugod in drugače. Strogi gospod papa jej je nazadnje pripeljal nekega laškega laži-barona iz Milana. Naslednje leto je nastala v Milanu znana revolucija, ki je popihala Cilkinega barona kdo ve kam, njo so pa morali v košu pripeljati preko mejnih straž na avstrijska tla in potem — na živem udovu — zopet domov.

ustom, mu je ista zdrnila iz roke na tla ter se mu je glava nagnila na prsa. Njegove prijatelje je to osupnilo ter so hitro priskočili k njemu, da mu pomagajo. Ko so videli, da je stvar resna, stekli so nekateri takoj telefonirati po pomoč od bližnje zdravniške postaje; došli zdravnik pa ni mogel o svojem prihodu drugega, nego konstatirati, da je že nastopila smrt vsled pretirane srčne žile. Truplo pokojnika so prepeljali potem na njegovo stanovanje, v ulici Madonnina št. 31. Karol Ueckar je pred kratkim dopolnil 47. leto svoje dobe. Pred kratkim mu je bila umrla soproga in nekoliko pozneje 17-leten sin; zapustil pa je sedaj še dve siroti. Ueckar je bil po svojem poklicu črkostavec v Lloydovi tiskarni, kamor je vstopil že kakor vajenec in ostal do svoje smrti, skozi polnih 35 let. V vsem tem času je bil le enkrat (in sicer le pol leta) na delu v drugi tiskarni.

Ueckar je bil prvi, ki je začel v našem mestu delati socialistično propagando. V svoji mladosti je bil Ueckar goreč pristlaš laške liberalne stranke, pozneje pa je vstopil v socialistične ideje in je l. 1899. z nekolicimi svojimi somišljeniki ustanovil prvo socialno-demokratsko društvo v našem mestu, ki se je imenovalo »Confederazione operaia«. Ko je oblastvo razpustilo to društvo že po njegovem dvehletnem obstanku, ustanovil je Ueckar l. 1894. še sedaj obstoječe društvo »Lega sociale-democratica«.

Često smo morali proti njemu naperiti ost svojega izvajanja. Bolj nego socialnemu demokratu bili smo mu nasprotniki radi tega, ker smo bili prepričani, da oziroma na nacionalno vprašanje on ni — socialni demokrat! Neprestano nam je šumelo po ušesih, kako se je on na javnem shodu potegnil za laške inozemske delavce, rekši odkrito: da on Italijane ljubi s podvojenim silo, in nikdar nismo dvomili, da je bilo delo pokojnika to, da je na ožji volitvi za V. kurijo povodom zadnjih državnoborskih volitev velika, ogromna večina socialistov glasovala za Hortisa, to inkarnacijo buržoazijstva in slepo orodje kapitalizma tržaškega.

Prepričanje nas je sililo, da nismo prizanašali živemu Ueckarju. Danes leži mož na mrtvaškem odru in stopa v veljavo človeško čustvovanje. Tragični način njegove smrti vzbuja tudi v nas sočutje.

Pogreb bo jutri ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, ulice Madonnina št. 31.

»Narodne eunje«. Povodom smrti vodje Ueckarja vise skozi vsa okna na sedežu socialistov v ulici Boschetto žal valni znaki in je razobešena črna zastava na pol droga in s črnim trakom.

Ako bi hoteli govoriti po Kopačevu, rekli bi, da so socialisti razobesili eunje! Mari ne? Če pa razobešeni žalovalni znaki in zastava na sedežu socialistov simbolizujejo nekaj, kar je njihovemu sren drago in sveto, potem pa velja to tudi za znake drugih društev. Kajti eunja je eunja, pa naj že visi v ulici Boschetto ali pa v ulici Molin piccolo; če pa je zastava v prvoimenovani ulici znak, kateremu socialisti zahtevajo spoštovanja, potem pa so tudi oni dolžni spoštovati znake drugih društev. Izlasti pa so dolžni spoštovati častljivo zastavo našega »Delalskega podpornega društva« in to ne le po označenem principu jednake pravice, ampak tudi se stališča mejsebojnega spoštovanja med — delavci. Kajti ravno pod to zastavo se je izvršil lep del — delavske organizacije in pod to zastavo uživa množica delavcev varstva, zaslonbe in podpore.

Dovoljeno je nasprotovati idejam in tendencijam, katerim slede oni, ki se zbira okoli kake zastave, ali socialisti naj ne zasramujejo takih znakov s eunjami, dokler sami razobešajo ... zastave!

Shod slov. časnikarjev. Pripravljali odbor za IV. shod slovanskih časnikarjev je izdal v soboto nastopni oklic:

»Danes teden pridejo v Ljubljano zastopniki slovanskega časopisja v avstrijsko-ogrski monarhiji. Izbrali so si Ljubljano, da tu obhajajo svoj IV. skupni shod.

Obisk tolikega števila odličnih pisateljev, novinarjev in slovanskih domoljubov je tako velepomemben za ljubljansko mesto in za slovenski narod, da smo dolžni, milim gostom prirediti najslovesnejši sprejem ter se potruditi po svojih močeh, da jim bo bivanje v naši sredi prijetno in ljubo. Izvedo naj, da so prišli med brate, kateri sprejemajo svoje slovanske rojake z odkritosrčno slovansko gostoljubnostjo.

Zato se obračamo do vseh slovenskih rodoljubov, v prvi vrsti do meščanstva stolnega

mesta ljubljanskega, da prihodnje binkoštnepraznike v čast slovanskim časnikarjem z zastavami okrase svoje hiše, tako, da bodo vsi kraji, katere obiščejo te dni slovanski časnikarji, imeli slovesno, praznično lice.

Posebno pa prosimo še ljubljansko meščanstvo, da naj da podpisane pripravljalnemu odboru gostoljubno na razpolago toliko stanovanj, da bo mogoče preskrbeti vsem zborovalecem potrebna bivališča. Večina časnikarjev pride v soboto ter bo tu do torka zjutraj.

Rinaldini je moral oditi! Po mestu se širi govorica — ki se nam potrjuje tudi od krogov, kateri morejo biti dobro poučeni o stvari —, da je bivši tržaški namestnik, ekselencia baron Rinaldini dobil z Dunaja decidirano povelje, naj izstopi iz upravnega sveta avstrijskega Lloydja. Govori se tudi, da je ta stvar v zvezi s februarjskimi dogodki. Rinaldini da je bil največ kriv na tem, da vodstvo Lloydja ni hotelo pravočasno ustreči zahtevam štrajkujočih kurjačev, kar je povzročilo generalni štrajk, katerega posledice so bili znani žalostni dogodki. Poleg Rinaldinija da so dobili tudi nekateri drugi Lloydovi upravni svetovaleci slično povelje in sicer iz istih motivov: ker se namreč tem gospodom pripisuje največ del krivde na tem, da smo imeli v februarju tiste veležalostne dogodke.

Ščavi in tržaška civilna bolnišnica. Dne 8. t. m. je šel neki okoličanski posestnik v tukajšnjo bolnišnico, da plača stroške za svojega sina, ki se je pred časom zdravil v tem — humanitarnem zavodu.

Ker so tamošnji uradniki pokvarili ime stranke, je ta sama popravila istega ter ob enem izrazila željo, naj bi se gospodje uradniki naučili v kratkem vsaj nekoliko slovenskega jezika.

»Qua no se servivi per ščavo« je bil odgovor, ki ga je vdbil naš mož na svojo nedolžno opazko! Ker je naš posestnik protestiral proti takemu nesramnemu žaljenju našega jezika od strani magistratovca, je pristopilo še drugih uradnikov, ki so trdili, da: »A Trieste vi chiamano tutti così« (v Trstu vam pravijo vsi — le ščavi!) Naš okoličan je odgovarjal ogorčeno in povedal iredentovcem, kar jim je šlo. Takoj na to se je prikazal g. ravnatelj Marsich, ki je, ko je čul, kaj se je zgodilo — pokazal vrata onemu, ki je bil nesramno žaljen!

Tako delajo z nami, v zahvalo, ker jih redimo z našimi krvavimi žulji! Pfu!

Užigalice v narodne svrhe. Pišejo nam: Ko smo te dni čitali v ljubljanskih listih koliko svetlih kronik je že vdbila naša prepotrebna družba sv. Cirila in Metodija od razprodaje vžigalic v narodne svrhe, nam je prišlo na misel, da spregovorimo zopet besedo našim »velikim« in »malim« narodnjakom ter jih zopet enkrat opomnimo na narodno dolžnost.

Tu imamo dvoje vrste vžigalic, ki se razprodajajo v narodne svrhe. Vendar je le redek slučaj, da opazimo v rokah naših narodnih slojev, škaflije — takih vžigalic.

Možje! Iz malega raste veliko in mi moramo — ako smo res narodni — podpirati narodna podjetja! Dobro poznamo vse prigovore, ki jih je čuti proti užigalicam družbe sv. Cirila in Metodija. In niti se nečemo spuščati v proučevanja, da-li in v koliko so ti prigovori opravičeni. Sponirati hočemo celo, da je res tako kakor se prigovarja, in verovati hočemo, da so naše užigalice nekoliko dražje in da je oni, ki jih kupuje, nekoliko oškodovan. Ali roko nasree in vprašajmo se dvojno: 1. kolika more biti ta diferenca za posamičnika? 2. kam gre ta diferenca?!

Diferenca je za posamičnika gotovo malenkostna, k večjemu 5—10 novč. na mesec; ali pa še ne!! In plačujé to diferenco, oziroma to večjo ceno, plačujemo najpotrebnejši narodni davek, davek v kulturne namene!

Tega davka ne bi se smeli braniti, v prvo zato, ker je res malenkosten, če prihaja posamična oseba v poštev, v drugo pa zato, ker je to tiste vrste davek, ki se bo vračal narodu s stoterimi obrestmi v dobri narodni vzgoji mladine, davši mu žnjo garancije za obstanek in bodočnost!!

Za posamičnika to ni Bog ve kakovo breme, za družbo pa bi bila to imenitna postavka v računih, ako bi Slovenci plačevali ta davek, kakor bi od njih zahtevala narodna dolžnost in kakor bi tudi — mogli. Saj smo rekli že gori: iz malega raste veliko, kamen do kamena palača, mnogo malih svotic narašča do velike svote.

Še enkrat torej, rojaki, Vas prosimo: ko odhajate v tobakarno po užigalice, ne pozabite nikdar, da, kupivši si izdelek naši družbna korist, niste si le kupili užigalice, ampak ste plačali tudi najpotrebnejši narodni davek!

Kje je naša mladina?! Prejeli smo: Minoli četrtek je priredil naš »Tržaški Sokol« svojo javno telovadbo in je podal — kakor ste že sporočili v polnem soglasju z resnico — sijajen dokaz vsposobljenosti svoje za vršenje glavne naloge Sokolstva. Da-si bolan sem se vendar tudi jaz podal v Barkovlje, da vidim sam. Vreme je bilo res skrajno neugodno, kakor je sploh neugodno že par tednov sem. Zato nisem pričakoval bogsivedi kako velike udeležbe, izlasti pa še, ako upoštevamo dejstvo, da dnevi med tednom sploh niso primerni za naše priredbe, ako se reflektira na udeležbo v večjih dimenzijah. Ali jednega sem vendar pričakoval: častne udeležbe takimenovane tržaške slovenske mladine.

Med udeleženci je bilo zastopnikov vseh stanov, le njih nisem videl, ki bi si hoteli prisvajati pravico do nekakega oficijelnega zastopanja tržaške slovenske mladine. Kaj pomenja to? Kje so narodni ideali našega mladega naraščaja? Nekdaj smo mi, ko smo bili še, tako rekoč, na pragu življenja, kar drli za »Sokolom« in smo se z njim navduševali za poznejše naše narodno delovanje. Sedaj pa ta apatija! Glejte, kaj so dosegli naši bratje Čehi s tem, da so se z dušo in telom oklenili sokolskih društev! Mi pa, mesto da bi posnemali Čehe — — — no, pogoltnimo raje trpko besedo, ki nam sili na papir! Kaj bi bilo lepšega in častnejega za nas, nego, da bi videli Tebe, tržaška mladina, nastopati v doigih sokolskih vrstah nastopati v javnosti ter s tem sokoliti nas starejše in navduševati sebe in tisti še mlajši zarud, ki ti ima slediti. Kdor v »mladini« imaš res še srea in ognja, pridruži se onim, ki nas budiyo in sokolijo za borbo za bodočnost zatiranega naroda našega! Posnemajte — brate Čehe! Oni so prednjaki avstr. Slovanov, oni so nam učitelji v narodni borbi — naj nam bodo torej v izgled tudi v pravem ocenjevanju pomena in namena sokolske organizacije!

Drugi koncert »Slovanskega pevskega društva«, ki se je vršil sinoči v gledališču »Armonia«, vspel je, kar se tiče izvajanja posamičnih koncertnih točk, še mnogo bolje od prvega. Povdarjati moramo sosebno, da je g. ca Marija Kobalova sinoči pela še bolje nego prvikrat. Posebno zanimanje pa je sinoči vzbujala nova skladba mladega skladatelja, g. Josipa Mandića »Slaven in pjesma«, ki je žela viharno pohvalo od strani občinstva. Skladatelju sta bila podarjena tudi dva lovorjeva venca; jednega je podarilo »Slov. pevsko društvo«, jednega pa pevovodja tega društva, gospod Srečko Bartelj. — Obširneje poročilo pride.

Skod privatnih uradnikov. Včeraj popoldne je bil v gledališču »Armonia« shod privatnih uradnikov v svrhu ustanovitve lastnega stanovskega društva. Shodu je predsedoval gosp. Viljelm Weil, poročal pa je tajnik osnovalnega odbora gosp. Frascati. Po prečitaniu pravil vnela se je polemika med nekaterimi zborovalci glede vprašanja, naj se li vsprejemajo ali ne v društvo tudi ženske. Ker je bila večina zborovalecev proti vsprejemanju žensk v društvo, so se dotične točke načrta pravil v tem smislu spremenile in se je shod zaključil ob 2. uri popoldne.

Drebne vesti. S a m o m o r. Na svojem stanovanju v ulici Acquedotto št. 3, ustrelil se je včeraj popoldne 20-letni Marij Nigris.

Pred r z n a t a t v i n a. V ulici della Torretta približal se je neznan tat gospej Ani Molin, stanujočej v hotelu Pereo ter jej s čudovito spretnostjo izmaknil iz roke novčarko, v kateri je bilo 140 kron. Policija je zastoj iskala tatu, ki se je izgubil v tesnih ulicah starega mesta.

Dražbe premičnin. V torek, dne 13. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled aaredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica dei Pesce 5, hišna oprava; ulica del Pesce 2, hišna oprava; ulica Concordia 1, hišna oprava; Škorklja 370, buffet; ulica S. Giacomo 3, hišna oprava; ulica dell'Istituto 1, hišna oprava; Barkovlje, kovaška oprema; ulica Boschetto 34, voz, konj in konjska oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 12.2 ob 2. uri popoldne

12.5 — C. — Tiskomer ob 7. uri zjutraj 762.3
— Danes plima ob 12.12 predp. in ob 8.35
pop.; oseka ob 2.54 predpoludne in ob —
popoludne.

Društvene vesti.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija so pristopile po nagovarjanju g. P. sledeče nove udinje: Gospa Antonija Gregorič, gospice Marija Primožič, Antonija Odinal, Josipina Poniž, ga. Ivanka Klemenčič, ga. Josipina Katern. Živele naše zavodne gospe in gospice! Upamo, da bomo beležili še mnogo takih notic. A vrle gospe naj brž posnemajo g. P., ki je znala v tako kratkem času pridobiti že 6 novih udinj naši prekoristni šolski družbi!

Društvo se mora ustanoviti. Izvedeli smo, da se nekatere dame ne strinjajo z mislijo, da bi ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metodija razširila svoj delokrog s tem, da bi prirejala predavanja, marveč, da mislijo na ustanovitev posebnega društva. Veseli nas ta pojav, kajti v tem vidimo, da se je začelo tudi v nas daniti ter da tudi druge mislijo in hočejo delati. Živele!

Upamo, da bomo kaj kmalo čuli v javnosti glasove o namenjenem izobraževalnem društvu.

Redni občni zbor »Delavskega podp. društva«, ki je bil večeraj popoludne v Sokolovi dvorani, se je izvršil v navzočnosti precejšnjega števila udeležencev. Podrobnejše poročilo in imena odbornikov prinesemo potem, ko se izvrši konstituiranje novega odbora.

Odbor pevskega društva »Kolo« bo imel jutri dne 13. t. m. svojo redno sejo.

Za dijaško kuhinjo v Trstu je poslal g. Anton Kosovel, nadučitelj v Sežani 2 K 40 st., kakor preostanek računa pri vinu. — Srčna hvala!

Blagajništvo.

Za zavod sv. Nikolaja so darovali: Slav. županstvo v Podgori 100 K, županstvo Tolmin 50 K, posojilnica in hranilnica v Podgradu 20 K; gg. dr. Kržič duhoven 10 K 40 st., Kostševič Miha 1 K, Bole Katia 1 K, Debeve Josipina 1 K, Žgur Leopold 1 K, Šmid Miloš župnik v Solčevi 10 K, Furlan Anton 3 K, ga. Katarina Štoka 5 K, posojilnica in hranilnica v Logatecu 20 K, na obnem zboru sv. Nikolaja se je nabralo 15 K 20 st. Presrečna hvala vsem!

Blagajništvo.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu so darovali: g. Šmid Miloš, župnik v Solčevi 10 K, sl. pevsko društvo »Prešerna« v Boljunacu poslalo potom upravnistva »Edinosti« 4 K 10 st., gosp. Blažič Stefan, ker je postal Tržačan, 1 K. — Srčna hvala!

Blagajništvo.

Prijatelj dramatičnega društva. Na Vaše tozadevno vprašanje odgovarjamo, da se sestanka izvršujočih členov »Dramatičnega društva«, ki se bo vršil danes ob 8. uri zvečer v telovadnici »Tržaškega Sokola« (ul. Coroneo št. 25) udeležijo lahko tudi nečleni »Dramatičnega društva«, ako se zanimajo za dramatično in žele pristopiti k društvu.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Pevsko in bralno društvo »Dom«** v Velicemrepu priredi na Binkoštni ponedeljek, dne 19. maja 1902, sodelovanjem pevskega zbora iz Sežane, veselico na dvorišču g. Ivana Škabaria. Razpored: 1. Vsprejem pevskega zbora iz Sežane. 1. »Prijatelj Matija«, godba. 2. P. H. Sattner. »Na planine«, možki zbor. 3. B. Ipavie: »Domočina«, godba. 4. Hrab. Volarič: »Vesela družba«, mešan zbor. 5. Gleisner: »Zvončki velikega travna«, godba. 6. F. A. Vogel: »Cigani«, možki zbor, poje pevski zbor iz Sežane. 7. Iv. pl. Zajc: »Zrinjsko-Frankopanka«, možki zbor. 8. Majcen: »Slovenec sem«, potpuri, godba. 9. J. Žrovnik: »Kukavica« (narodna), mešan zbor. 10. Straus: »Cvetlice z juga«, godba. 11. »Kateri bo?«, prizor iz domačega življenja. 12. F. S. Vilhar: »Hrvatska davorja«, pojeta skupna zbora. 13. Ples. V slučaju slabega vremena se bo vršila veselica naslednjo nedeljo.

× **Iz Podgrada v Istri.** Naša vas ima tudi svoje vsakoletno praznovanje 1. majnika. Pa ne morda radi tega, ker imamo tu veliko industrijalno torišče z ogromnim številom organizovanega delavstva. Ne, ampak edino za to, ker je naš 1. majnik — »zaljubljen«, alias zaobljubljen dan! Druge sosednje vasi

seveda niti ne poznajo tega »zaobljubljenega« dneva. No, to je sicer premalenkosten pojav, da bi Vam, g. urednik, še morali poročati o njem. A docela drug povod je, ki nam narakuje te vrstice; ta namreč, da je bil 1. majnik, poleg tega, da je za Podgrad »zaljubljen«, prazničen, letos tudi v enem oziru — imeniten. Imeniten pa zato, ker se je tega dne definitivno določilo, da dobi tudi naš pozabljeni Podgrad svoj — »Narodni dom«!

Vrta podgradska posojilnica in hranilnica odločila se je za to. »Narodni dom« bo velikega pomena za Podgrad posebej, v splošnem pa tudi za ves naš sodni okraj!

Pomislimo, koliko se je moral ta naš zavod boriti za svoj obstanek! Nad njim je visel ostro nabrušen Damoklejev meč: imel je in ima še mnogo domačih protivnikov (sicer mogotcev v žepu, a ne v glavi!), ki so skušali, pa mu niso in ne morejo nimalo škodovati; in potem — oblastnjaci, ki so mu žugale izpodkopati temelj, izrekli kruto in usodepolno prepoved, da ta naš zavod nima pravice sprejemati hranilnih vlog tudi od nezadružnikov. Ako bi res obveljala ta prepoved, potem bi sploh nobena posojilnica ne mogla več obstajati, kamo li pa naša, ki je še le začela poslovati in to celo v okraju, ki je znan kakor najrevnejši in pomoči najpotrebnejši v vsej deželi. Vendar se je stvar zaključila tako, kakor se je tudi morala: ugodno za naš zavod! In danes stoji ta zavod: ponosen na svoje dosedanje delovanje in dovolj krepak, da ga ne podere več izlaha vsaka sila. Zaupanja pridobiva vedno več, kakor smo se osvedočili na dan občnega zbora, 1. majnika.

Iz poročila, oziroma računskih zaključkov za sedmo upravno leto pesnemamo, da je zaključkom 1. 1901. imela naša posojilnica in hranilnica K 242101 denarnega prometa, 500 zadružnikov s 504 deleži v znesku K 19080, 133 kranilnih vlog za K 195.358, 465 dolžnikov, katerim je posodila K 189343, lastnega naloženega denarja pri drugih denarnih zavodih K 15048 in da znaša dobiček tega leta K 1694. Od tega dobička je, kakor navadno, občni zbor dovolil malenkostno odškodnino članom starejšinstva in nadzorstva za pota in zamudo časa ter darila dobrodelnim društvom: sv. Cirila in Metodija za Istro, bratovščini hrvatskih ljudi, dijaškemu podpornemu društvu v Pazinu in gospodarski zadrugi v Podgradu, vsakemu po K 40, in zavodu sv. Nikolaja v Trstu K 20, ostanek čistega dobička se porabi v povečanje zadružnega zaklada, ki je vsled tega narasel na lepo svoto K 7131. To so, ako se vzamejo v ozir naše znane siromsne razmere, dovolj čedne številke. In na tem, da smo to dosegli, moramo se v prvi vrsti zahvaliti onim, ki so se trudili za razvoj zavoda. Napredek je vsako leto upravni videti ter nam vzbuja nado, da bo tako tudi zanj. Da pa se dela z vso previdnostjo, o tem priča dejstvo, da v vseh minulih sedmih letih in zdaj že v osmem letu poslovanja, s e n i b e l e ž i l n i t i e n v i n a r z g u b e! To so dejstva, ki nam jamčijo dovolj, da se v kratkem in morda že v tekočem letu uresniči hvalevredna odločba z dne 1. majnika za prepotrebni »Narodni dom«.

Vseh nas, ki smo se udeležili občnega zbora posojilnice, je novica o »Narodnem domu« vzradostila na način, umeven onim, ki žive v istih razmerah kakor mi. Da bi skoro imeli potrebnih udobnih prostorov za naše družbe in sestanke povsodi, da ne bom vlekl vsaki na svojo stran...!! Skromne in dosegljive želje!

S tem bi vam bili torej sporočili glavno, a ne smemo, ako hočemo biti popolni, zamolčati še en vesol dogodek od dne 1. maja. Ravno tega dne je bilo namreč tudi 25 let, odkar je v našem Podgradu začel delovati v narodnem, gospodarskem in kulturnem oziru naš župan in bivši dolgoletni deželni poslanec, g. Slavoj Jenko. Nekateri njegovi prijatelji in častilci so se zbrali tem povodom, da dostojno počaste ta spomen dan, ki je ob enem tudi proslava preporeda naše občine in skoro tudi vsega okraja. V lepi napitnici je napil vrlému možu njegov zvesti prijatelj, veleč. in od vseh ljubljani g. dekan hruškiški, Rogač. Govornik je slavil zasluge slavljence, omenivši one težke borbe, ki jih je ta imel, dokler se niso razmere v našem okraju, in deloma tudi po drugih delih Istre, zasukale tako, kakor jih imamo danes. Slovenski ali hrvatski dopisi od c. kr. oblastnij našim županstvom, župnim uradom itd., to so vam bile prave bele vrane. Predrznost itali-

janskih in italijansko mislečih c. k. uradnikov je bila včasih uprav neznoena; danes tega ni več. Najdi na vredno osebo Jenkovo, ker je bil mož prvoboritelj za naša narodna prava, so bili že taki, da je bilo vsaki čas pričakovati najhujšega; a njegovi bistroumnosti, poštenosti in delavnosti se imamo zahvaliti, da so se hudobni naklepi njegovih in zato tudi naših sovragov razpršili. On je bil na ustanovitvi naše gospodarske zadruge, ki je že mnogo koristila našemu okraju; on je ustanovil našo posojilnico in hranilnico, o katere napredku smo danes čuli; on je tudi danes krepka zaslonba tema zadrugama in slednji pravi oče. On je največ delal na to, da se je vzdržavalo naše bralno društvo, ki je bilo že mnogokrat na robu propada. In nameravana zgradba »Narodnega doma« v Podgradu je njegova misel in bo tudi edino njegova zasluga za to našo narodno pridobitev. Sploh pa ne more govornik naštetih vsega; kar je slavljence storil za naš narod, ker bi bil preobširen. Mi vsi, ki smo mu vedno stali na strani mu bomo še nadalje pomagali; naravno, da se tudi pridružujemo temu njegovemu veselju, želeči, da bi še mnogo let tako neutrudljivo, čvrsto in uspešno zastopal pravice in koristi našega naroda, kakor jih je dozdaj!

× **Štrajk v Karpanju.** Iz Karpanja poročajo, da je večina delavcev zopet zapričela delo, ker jim je vodstvo obljubilo pobiljšanje dnin in sicer so določili najnižjo dnino na 2,60 krone ter 5% povišanje dnin rudarjem in 10% povišanje pomagačem. Teh obljubljenih zboljšanj pa vodstvo še ni izvelo dosedaj.

Razne vesti.

Katastrofa na otoku Martinique. Vulkan-ski pojavi na sosednjih otokih. Od vseh strani prihajajo podrobna poročila o grozni katastrofi, ki se je dogodila na otoku Martinique, katerih vesti pa ne moremo (radi tesnosti prostora) posneti tako obširno, kakor bi radi. — Katastrofa se je izvršila v velikaški naglosti. Mnogo mrličev, katerih trupla leže po ulicah in obrežjih, je le na polu oblečenih, kar znači, da jih je katastrofa dohitela še v postelji, predno so zjutraj vstali ter da so potem na pol nagi zbežali proti morju, v katerem so potem utonili, druge je pa že na ulice umoril ognjeni dež.

Mnogo prebivalstva pa je zgorelo v stanovanjih. Vse mesto je sedaj le žalostno pogorišče; mrtva trupla, ki leže po vsem mestu, pa so začeli zažigati, da se zrak ne okuži. Najnovejša poročila trde, da znaša število žrtv 30.000. Iz New-Yorka poročajo, da je v Fort de France priplul paraik »Bonjer Cartier«, na katerem je bilo 450 oseb, rešenih o Saint-Perski katastrofi. Francozka vlada je zapričela veliko rešilno akcijo ter je iz Francije že odplula tja jedna vojna ladja, da se udeleži rešilnega dela; tudi nekatere druge države so odposlale na otok Martinique po jedno vojno ladjo. Novejše vesti zatrjujejo povsem odločno, da je tudi guverner tega otoka, ki je na predvečer katastrofe došel v Saint Pierre ostal žrtva se svojo soprogo vred.

Neka v soboto v London došla brzozavka poroča, da je začel bljuvati tudi vulkan Soufriere na otoku Sv. Vincenca, kateri je tudi v otočju Male Antile a angleška posest. Na srečo pa ni imela erupcija tega vulkana tako grozovitih posledic, kakor ona vulkana Pelée. Vseježno pa je bilo tudi na tem otoku ubitih 30 oseb po komadih zlidre, ki so padali na tla nad bljuvnajočega vulkana.

50.000 kron znaša glavni dobiček loterije gledaliških igralcev (glumačev). Opozarjamo svoje cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 19. junija 1902 in vsi dobitki se izplačujejo od zalagateljev v gotovini z 10% odbitkom.

Brzozjavna poročila.

Viši prokurator Pobédonoscev. PETROGRAD 11. (B.) Viši prokurator sv. sinoda, Pobédonoscev, je zapustil Petrograd za nekaj časa.

Velikanski požar. PETROGRAD 11. (B.) V trgu Anikoti (okrožje Velkomer) je navstal požar, ki je upepelil 160 hiš.

Nesreča z balonom. PARIZ 12. (B.) Brazilijanski poslanec Severo se je povzdignil danes v višave z zrakoplovom, ki se daje voditi. Balon pa je

eksploziral in je, ves v plamenu, padal z neznanako hitričo v globino. Zrakoplovec in njegov spremljevalec sta mrtva.

Ožje volitve na Francozkem.

PARIZ 11. (B.) Pariz je volil na ožjih volitvah 19 ministerijalnih in 9 protiministerijalnih. Poslednji so pridobili tri sedeže. Zadnji izkazi o vspehih ožjih volitev kažejo: 3 konservativce, 17 nacjonalistov, 16 protiministerijalnih republikancev, 29 republikancev, 42 radikalcev, 40 radikalnih socijalistov, 21 socijalistov in 4 pristaše socijalista Guesde.

Katastrofi na otokih Martinique in sv. Vincencij.

NEW-YORK 11. (B.) Glasom brzozavke iz Santa Lucia je severni del otoka Sv. (Dalje na četrti strani.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ASTIC PROTI PRE
kašlju, griholu, hripavosti, katanu, upa-
danju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevelh, govornikih, prepoved-
nikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v škaflicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.
Škaflica stane 60 stotink.

Velikanska rastava pohištva in
tapečarij. Izvenredno ugodne
cene.
VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana).
Moje pohištvo donesrečo.

PRVA TOVARNA
za čopiče in ščetke
Santo d'Angeli

TRST - Via S. Antonio - TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).
Specijaliteta čopičev za zidna dela nepresežne
trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za či-
ščenje parketov, metelj, metlic, ščetk od perja,
palic za iztolči prah.
Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov,
listnic, novčark, mošnjčkov itd.
Vse po jako nizkih cenah.
V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
TRST
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tosa, Piazza Rosario št. 2
vokal (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavijo se na pa obrod
ali železnico franko.

Vire neja popolnoma opustošen po velikan skej reki lave. Ladije se ne morejo pribli- žati severnemu obrežju otoka. Število mrtvih se čeni na dvesto. Strele so bile kakih 60 oseh.

PARIZ 12. (B.) Predsednik Loubet je podaril pomožnemu odboru 20.000 frankov za žrtve v St. Pierre. Ministerski svet je podaril v ta namen 5500 frankov.

WIESBADEN 12. (B.) Nemški cesar Viljem odposlal je povodom St. Pierrske katastrofe predsedniku francoske republike Loubetu sledečo brzojavko: »Globoko ganjen po vesti o grozni katastrofi, ki je zadela St. Pierre in uničila njegovo prebivalstvo, kate- rega je bilo skoraj toliko, kolikor onega, ki je svoječasnno poginilo v Pompeji, izrekam Franciji svoje najiskrenejše sožalje.

Naj bi Bog tolažil srca vseh onih, ki objokujejo nenadomestljive izgube. Moj po- slanik izroči Vaši ekselenciji svoto 10.000 mark v podporo prizadetim. Viljem J. R. Loubet se je cesarju Viljemu brzojavno za- hvalil na izrazih sožalja in za podarjeno svoto.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se naz- nana, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena/ vdobi 100 gld. nagrade.

Anton Breščak v Gorici, Gospoška ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki zberbi pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljše izdelka. V zalogi ima: podobne na platno in šipe, ogledala, zime palatno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

Skladišče vina ulica Acquedotto 8. 23. Prodaja vina na sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo dell Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke priporoča posebno za binkoštno praznike in birmo: obleke za moške od gld. 6.50 do 24, za dečke od gld. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gld. 3 do 8, suknene hlače od gld. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gld. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gld. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gld. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zlojdeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gld. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z naj- večjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

„Andemo de Franz“

krčma v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . „ „ 36 „
Istrski refošk . . . „ „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gor- kimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah. Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr. črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni. Josip Furlan, lastnik.

Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.

Blag. gosp. **Gabrijel Piccoli** lekar, dvorni založnik Nj. sv. papeža Leona XIII. v Ljubljani. Potrjujem prejem steklenic Vaše tinkture za želodec, katero morem najtopleje vsakomur pri- poročati, kajti rabim jo že od leta 1878. in zmiraj mi je kot izbornu učinkujočo zdravilo služila pri že- lodčnih in črevesnih boleznih. Krmin, 13. maja 1897. **Miroslav Leitner**, c. kr. davčni blagajnik.

Z uporabo Vaše izborne tinkture za želodec sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni ter sem popolnoma ozdravel, kar z lahko vestjo potrjujem in to tinkturo za želodec le priporočam vsem, ki trpe na želodčni bolezni.

Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898. **Karel grof Strasoldo**. Razprodaja se v lekarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Pimorskem, Gorškem in Tol- manskem po 30 stot. steklenica.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno do- mače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno polo- ženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ Praga, Malastran 203, vogal Nerudove ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Sutfina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited

pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke.

Vdobja se po lekarnah. Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited v Pregradi pri Rogaten (Rohitsch-Sauerbrunn.)

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgornjo, na lončku utisnjeno varn. znamko in trrdko.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenem vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higije- nični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima trrdka Hieronima Pagliano izključno pravi- o postopati proti vsa- komur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob jednom prisodil trrdki vse sodne trške in odvetniške troške provržene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pri- stojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakegar, da preklče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Trrdka nima družic. Napolj 4, Calata S. Marco.

FONOGRAFI - GRAFOFONI

PRIREJENI CILINDRI

za koncerte (najboljši na svetu) tudi na plačevanje v obrokih.

PEČATI, PEČATNI ROČI umetno izdelani pečati, v velikem izboru

Odlikovani grafični zavod E. Freisinger

trrdke

Avogadro & Altarass Trst. - Corso št. 2.

Pečati za numeriranje in paginiranje. Graviranja.

Stroj za ljuknjanje kolkov itd.

Trakovi, barvane pečatne blazine in pripadki za pisalne stroje.

Specialiteta napisane plošče in črke od kositra, bronu, emajlovanega ali izbočenega železa.

HELIOGRAFIČEN PAPIR pozitiven ali negativen za reprodukcije s pomočjo svetlobe.

MEHANIČNA DELAVNICA za popravljanje in čiščenje pisalnih strojev vseh vrst.

Velik izbor najnovejših električnih predmetov kakor: Žepne svetilnice za zdravnike in fotografe, naprsne igle itd. Velika higijenična novost: ELASTICNI TAPETI (za čiščenje obuvala) izgotovljeni v močni jekleni žici, uvedeni v prvih bolnišnicah, zavodih prodajalnicah itd. itd. Pomnoževalni stroj: „OPTIMUS“ (popolnši šapirograf) Kr 28.— v velikosti 22 x 33 cm.

Srečkanje

NEPREKLICNO

19. junija 1902.

Loterija gledaliških igralcev (glumačev)

1 glavni dobiček po	50000 K
1 „ „ „	5000 „
1 „ „ „	3000 „
2 glavna dobitka	2000 „
5 dobitkov	1000 „
10 „ „ „	500 „
20 „ „ „	200 „
60 „ „ „	100 „
100 „ „ „	50 „
300 „ „ „	20 „
3500 „ „ „	10 „

Srečke po 1 krono

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & Co., Ign. Neumann, Mercurio Triestino, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan.

Vsi dobitki se izplačujejo od zalagateljev s 10% odbitkom v gotovem denarju.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v ulica Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, žensko in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno vsakovrstno obuvalo ter sprejema naročbe na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Gostilna „Al Transwaal“.

prej »Antico Gobbo« Via dello Scoglio. (nasproti Drejevi pivovarni)

Podpisani priporoča I. vrste istrska, vi- pavska in dalmatinska vina, refošk, kraški teran, Opolo, prosekur, nadalje Dreherjevo pivo, Plzensko in Spaten v botiljkah.

Domača kuhinja vedno pripravljena. Kroglišče. Svojim rojakom se toplo pripo- roča

Fran Benčič, krčmar.

Spoštovane slovenske gospodinje!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo cikorijo.

Najboljši in najpopolnši pisalni stroj, z 10 letnim jamstvom.

THE AUTOMATIC CYCLOSTYLE. Najpopolnši stroj za pomnoževanje.

